

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d. 13 03 2017
Commissie Ruimte Wonen & Water
Datum commissievergadering 27-02-2017

Onderwerp: Voordracht Initiatiefvoorstel Verbetering
Monitoring Woningbouwprogramma's en RAP's fractie 50PLUS

Uw contactpersoon
M.D. Veldhoen-de Groot
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 5342
veldhoenm@noord-holland.nl

6 maart 2017

1|5

De fractie van 50PLUS kiest er voor het Initiatiefvoorstel Verbetering Monitoring Woningbouwprogramma's en RAP's als bespreekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 13 maart 2017.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie RWW: zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie RWW van 27 februari 2017.

5. A-agenda Wonen

a. Wonen: Initiatiefvoorstel Verbetering Monitoring Woningbouwprogramma's en RAP's fractie 50PLUS

50PLUS heeft een initiatiefvoorstel geschreven voor de verbetering van de Monitoring Woningbouwprogramma's en RAP's. De procedure is dat Mevrouw De Meij het voorstel op hoofdlijnen toelicht waarna de fracties vragen kunnen stellen waarop mevrouw De Meij kan antwoorden. Vervolgens komt er een reactie van GS. Tot slot is mevrouw De Meij aan het woord om de reacties te wegen en te bepalen of het stuk doorgaat naar de PS-vergadering of dat zij het aanhoudt.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) zegt dat zij de reactie van GS direct in haar eigen reactie meeneemt. Zij dankt de fracties die een heel constructieve bijdrage hebben geleverd aan het discussiestuk. Zij beschouwt het dan ook niet als haar stuk, maar als iets van 50PLUS en de fracties waarmee zij rond de tafel heeft gezeten. Hier is het uiteindelijke initiatiefvoorstel uit voortgekomen.

De reactie van GS vindt mevrouw De Meij teleurstellend. Het komt erop neer dat GS zeggen dat bijna alles wat wordt voorgesteld al gebeurt. Zij vindt het jammer dat GS terughoudend en niet proactief reageren en dat de toon voorspelbaar is. Het valt haar op dat er nooit eens enthousiast wordt gereageerd als andere fracties meedenken. Zij herkent weinig uit de voorstellen in wat er terugkomt van GS. Zij is benieuwd hoe andere fracties dit ervaren. Mevrouw De Meij constateert dat de manier waarop de monitoring tot nu ging en het voorstel om samen met gemeenten tot een format te komen, niet terugkomt.

Mevrouw De Meij wacht de reacties af, maar vindt dat in de huidige situatie het voorstel niet door kan gaan naar PS omdat op bijna alles wat gevraagd wordt niet wordt geantwoord. Zij zou het liefst hebben dat GS er nog eens naar kijken en zaken overnemen.

De heer **Struben** (D66) is blij met het initiatiefvoorstel van 50PLUS maar ook met de beantwoording van GS. Het gaat erom dat de monitor gegevens bevat waar men het met de gemeenten over eens is. Als de

gemeenten meer gegevens willen opnemen, kan dat, maar dan moeten ze die leveren. Het lijkt hem goed dat de suggesties voor aanvullingen van de gegevens door GS worden meegenomen in het overleg met de gemeenten. Ook over de afspraken in de RAP's wordt met de gemeenten overlegd en het resultaat daarvan wordt in de monitor opgenomen. De gemeenten moeten echter de gegevens zelf aanleveren.

De heer Struben is het ermee eens dat uit de RAP's onvoldoende informatie te halen is over het bereiken 30% aan sociale woningbouw en de nulopdemeterwoningen. Ook meer informatie over de energieprestatie m.b.t. de bestaande voorraad is een belangrijk punt. Hij kan zich goed voorstellen dat de provincie de gemeenten vraagt hier meer gegevens over te leveren.

De heer Struben vindt het een prima initiatiefvoorstel dat in de PS-vergadering behandeld kan worden.

De heer **Leever** (ONH) kijkt niet zo negatief naar de beantwoording door GS als mevrouw Van der Meij. Hij kan zich goed in het initiatiefvoorstel vinden. In het achterliggende stuk wordt duidelijk aangegeven dat er een grote overlap is met wat 50PLUS in haar motie naar voren brengt en de activiteiten van de provincie op de terreinen van de monitoring van de woningbouwprogramma's. Ook geeft de provincie aan dat de monitoring geen statisch geheel is en dat als verbeteringen gewenst zijn die aangebracht zullen worden. De heer Leever is van mening dat door de beantwoording van GS recht is gedaan aan de motie van 50PLUS. Het initiatiefvoorstel kan dan ook voor de volgende PS-vergadering als hamerstuk ingebracht worden.

De heer **Klein** (CU-SGP) herkent wel wat van het sentiment dat mevrouw De Meij heeft geschetst. Het voorstel vanuit PS is breed gedragen, omdat men voelt dat men op de RAP's weinig kan sturen en omdat er behoefte is aan dat het concreter, vergelijkbaarder en afrekenbaarder wordt. Dan voelt het flauw als in de reactie van GS eigenlijk alleen staat dat zij het al doen, het al hebben en het niks nieuws is. De heer Klein vraagt of de gedeputeerde meevoelt met de fracties die de indruk hebben dat ze moeilijk kunnen sturen op de RAP's en of zij bereid is om te bekijken hoe dit verbeterd kan worden.

De heer **Heijnen** (CDA) maakt zich zorgen over het woningaanbod in de provincie. Gedeelten van de provincie zijn zo populair dat er een woningtekort dreigt en prijzen fors stijgen, terwijl andere delen andere uitdagingen hebben. Per gemeente en regio moet worden bekeken welk type woningen nodig is en of die binnenstedelijk kunnen worden ingepast of niet. Het woningaanbod binnen regio en gemeenten en tussen regio's onderling moet daarom kwalitatief en kwantitatief op elkaar afgestemd worden. Goede en haalbare afspraken daarover in de RAP's zijn van groot belang evenals de monitoring op de afspraken. Alleen met goede data kunnen de juiste beslissingen worden genomen en kan tijdig worden bijgestuurd. De heer Heijnen meent dat er meer uit beide instrumenten gehaald kan worden. Over de juistheid van de data zijn ook veel twijfels. Hij vraagt of de gedeputeerde kan toelichten op welke manier meer duidelijkheid verschaft wordt.

De heer **Struben** (D66) vraagt of de heer Heijnen concreet kan maken wat hij uit de RAP's wil halen.

De heer **Heijnen** (CDA) denkt dat verschillende regio's worstelen met dit instrument en zoeken naar een manier waarop het ingevuld kan worden. Het instrument is mooi, maar de toepassing kan verbeterd worden. De RAP's 2.0 zijn al een verbetering ten opzichte van de voorgaande RAP's.

De heer **Struben** (D66) vindt dat dit aan de gemeenten ligt, die met elkaar moeten overleggen en afspraken moeten maken. De verbeteringen moeten ze zelf aangeven. Wat daaruit komt kan gemonitord worden.

De heer **Heijnen** (CDA) meent dat als dat waar was, de provincie de RAP's van de Stadregio Amsterdam niet had afgekeurd. Er is een kader waarbinnen de RAP's opgesteld moeten worden.

De heer Heijnen vervolgt dat 50PLUS in een goede notitie terecht een aantal suggesties doet voor de verbetering van de RAP's en de monitoring. Het is goed te zien dat GS een aantal van deze punten reeds toepassen of hierover het gesprek met de regio aangaan. Hij hoopt dat verbeteringen uit het voorstel daadwerkelijk worden ingevuld.

Niet bij iedere regio is helder wat er precies in het RAP verwerkt moet worden. Ook hoort de heer Heijnen terug dat de provincie later met aanvullende eisen komt. De heer Heijnen wil weten of het voor iedere regio voldoende helder is en wat de gedeputeerde hieraan doet. Welke mate van flexibiliteit past de provincie toe zodat men de minimale informatie levert en ervoor zorgt dat die wel past bij de regio's die de RAP's opstellen? Hoe worden die getoetst op ruimtelijke elementen?

GS doen de suggestie om nader te kijken naar de RAP's in tegenwoordigheid van een van de vertegenwoordigers uit de regio. De heer Heijnen vindt dat een goed idee. Hij wil daarnaast afspreken om de komende Woningbouwmonitor en aantal RAP's op de B-agenda van de commissie te plaatsen, zodat zowel GS als PS de vinger aan de pols kunnen houden.

De heer **Kramer** (VVD) vindt de monitoring een klein onderdeel van het woonbeleid en dat een onderwerp als dit veel integraler behandeld moet worden. In het coalitieakkoord is een aantal zaken over wonen opgenomen. Hij wil graag van 50PLUS of de gedeputeerde weten op welke manier de punten die in het coalitieakkoord staan, met name die over de ouderen, kunnen verbeteren. Er ligt een duidelijke vraag van GS om het initiatiefvoorstel niet door te sturen naar PS, omdat GS stellen dat ze de punten al uitvoeren. De heer Kramer is benieuwd hoe de gedeputeerde daarover denkt.

Mevrouw **De Groot** (SP) is aan de ene kant niet tevreden met de beantwoording door GS, maar vindt dat het er aan de andere kant op lijkt dat er al veel gedaan wordt met betrekking tot de Verbetering Monitoring Woningbouwprogramma's en RAP's. Mevrouw de Groot vraagt zich af hoe het dan komt dat veel fracties zich onbehagelijk voelen en teleurgesteld zijn. Zij heeft het idee dat er juist te weinig gegevens zijn. Het belangrijkste idee van SP gaat niet over monitoring, maar over bouwen. Aan één woningtype is altijd behoefte: de sociale huurwoning. Dat hoeft niet gemonitord te worden, want dat is bekend. Zij wil dat het bouwen van sociale huurwoningen, ook voor ouderen en jongeren, gestimuleerd wordt.

De heer **Voskuil** (PvdA) dankt 50PLUS voor het agenderen van het belangrijke onderwerp "bouwen". Hij kan zich bij eerdere sprekers aansluiten, bijvoorbeeld bij de opmerkingen van de heer Leever en de heer Heijnen. De reactie van GS op het voorstel bevat heel veel goede punten, maar er zijn punten van zorg, zoals de vraag of de monitoring op basis van de gegevens in het overzicht witte vlekken oplevert waar geen grip op is. Hij steunt het voorstel van de heer Heijnen om een aantal RAP's en de monitor in de commissie te agenderen is. Zo kan bekeken worden wat er mist als sturingselement en wat nodig is om de provincie haar rol goed te laten invullen. De heer Voskuil denkt dat het afhandelingsvoorstel van GS voldoende is. Hij stelt voor om het initiatiefvoorstel aan te houden tot de commissie op basis van de feitelijke gegevens meer kan zeggen. Dat het een belangrijk onderwerp is waar men bovenop moet zitten, is duidelijk.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) sluit zich aan bij de vorige spreker. Het is goed om te bekijken op welke manier de RAP's beter kunnen aansluiten op de wensen van de commissie. Zij noemt in het bijzonder het energiezuiniger maken van woningen.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) sluit zich aan bij het betoog van de heer Klein.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) dankt de fracties voor hun toelichting. Zij vindt het jammer dat GS veel zaken bij de gemeenten legt. Als de provincie aanjager van woningbouwplannen wil zijn, verwacht zij dat de provincie actiever aan de slag gaat, bijvoorbeeld door het maken van een format wat kan voorkomen dat de aangeleverde gegevens zo veel verschillen. Daarnaast vindt zij het jammer dat de harde plannen in de RAP's niet leiden tot daadwerkelijke bouwplannen. GS zeggen dat er tot 2040 voldoende woningen gepland zijn, maar mevrouw De Meij denkt daar anders over. Daarom heeft zij voorgesteld om de harde plannen financieel te laten doorrekenen. GS gaan daar niet op in en dat is jammer. Tijdens de discussienotabespreking is aan de orde gekomen dat uit de monitoring niet blijkt hoeveel nultredenwoningen erbij zijn gekomen. Er is een voorstel gedaan waardoor men dit wel kan zien, maar GS nemen dit niet over. Daarnaast is het jammer dat GS het onderwerp opplussen niet serieus nemen. Mevrouw de Meij vindt dat zorgelijk omdat ouderen steeds langer thuis moeten blijven wonen en gemeenten afhaken bij het betalen van voorzieningen voor de woningen. Het wordt aan een kostenaspect gerelateerd, maar zij is van mening dat GS de gemeenten moeten overtuigen om dit mee te nemen in de RAP's.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt op welke manier mevrouw De Meij vindt dat de provincie moet sturen als gemeenten de gegevens niet aanleveren.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) begrijpt dat men de gemeenten niet kan dwingen, maar de provincie kan proberen de gemeenten actief te overtuigen van het feit dat PS met meer gegevens beter kunnen sturen. GS zijn aanjager van woningbouwplannen en mevrouw De Meij vindt het slap als ze alles aan de gemeenten laten.

Ook het duurzaam renoveren vindt mevrouw De Meij niet terug in het voorstel.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) vindt het voorstel van PS constructief en dat er goede elementen in zitten, maar ook elementen die GS al uitvoeren. De monitor kijkt naar wat er gedaan is en GS is wel degelijk bezig met het overnemen van een aantal punten die beter kunnen, maar het moet wel behapbaar en begrijpbaar zijn. GS lopen ertegenaan dat gemeenten zelf invullen wat hun plancapaciteit is of wat ze gebouwd hebben en vervolgens zeggen dat wat er instaat niet klopt. Dit is een complex fenomeen. Dit moet beter en daar is men mee bezig.

Voor het zuidelijk deel van de provincie, het MRA-gedeelte, is de STEC-Groep bezig om in het kader van de MRA-actieagenda 1.1 en 1.2 te inventariseren wat daadwerkelijk de plannen zijn om de monitor te verbeteren. Datzelfde wil men gaan doen voor Noord-Holland-Noord. Tegelijkertijd onderzoekt het EIB de reden waarom bepaalde harde plannen niet tot ontwikkeling komen.

Er werd gevraagd naar het proces en gezegd dat de provincie zo veel bij de gemeenten neerlegt. De RAP's 1.0 van 2010 tot 2015 zijn geëvalueerd en daaruit kwam naar voren dat de gemeenten het proces meer in eigen hand wilden hebben om zo het RAP 2.0 te kunnen schrijven. Daarvoor is afgesproken dat de regie bij de regio's komt te liggen. De provincie kijkt mee en stelt eisen aan de inhoud. Dat lijstje is met de commissie gedeeld. De regio's zijn aan de slag gegaan, maar het blijkt dat het niet voor elke regio even gemakkelijk is om het proces op te pakken. Het kader is dat de regio's eerst een plan van aanpak maken, dat ook ter kennisname aan de commissie wordt gestuurd, en vervolgens aan de slag moeten om te komen tot een kwalitatieve woningbouwprogrammering op basis van prognoses. De gedeputeerde vindt het terecht dat de regio's ermee aan de slag gaan omdat vanuit de Omgevingswet de gedachte is om de verantwoordelijkheid meer bij de regio's te leggen. Tegelijkertijd heeft de provincie de rol om ervoor te zorgen dat er goede RAP's komen te liggen.

De gedeputeerde heeft in de brief proberen aan te geven dat sommige dingen al gebeuren en sommige dingen niet kunnen. Het lukt bijvoorbeeld niet altijd om in de monitoring van de RAP's de transformatie

van kantoren en bedrijfsgebouwen naar woningen voor ouderen, jongeren en statushouders mee te nemen, omdat men niet altijd van tevoren weet of het kan omdat men niet de eigenaar van het pand is. Het fjnslijpen lukt dus niet altijd en het is regelmatig lastig om erop te sturen. Wel zit de provincie er bovenop en zijn er jaarlijks gesprekken met de regio over het vervolg en de invulling. Niet alle regio's hebben hun RAP 2.0 klaar, maar men is wel aan de slag. Duurzaamheid is daar een onderdeel van. De gedeputeerde stelt voor om de regio's ervoor te laten zorgen dat ze tot goede RAP's komen en met een woningmarktregisseur jaarlijks bouwen wat ze van plan zijn, de gesprekken met elkaar aan te gaan, dat de provincie de Woningbouwmonitor verbetert, ook op basis van het initiatiefvoorstel, en dat wordt bekeken hoe alles loopt en wat het oplevert voor de volgende monitor. De RAP's worden in de commissie geagendeerd en de monitor wordt toegestuurd. Als de commissie die wil bespreken, komt het op de B-agenda. De opmerking dat de data niet juist zijn, krijgt de gedeputeerde ook uit de regio's te horen. In de aanloop naar de PRV-wijziging is daarover met de regio's gesproken en afgesproken dat de volgende prognoses over de demografische ontwikkelingen met de regio's worden besproken om te constateren of er een gedeeld beeld is. Dit gebeurt één keer per jaar, in april. Het CDA vroeg of er vooraf ruimtelijke elementen worden getoetst. De gedeputeerde zegt dat dit het geval is, want in de RAP's staat dat men moet komen tot een kwalitatieve woningbouwprogrammering waarbij de binnenstedelijke locaties in kaart moeten worden gebracht. Dit is overigens de voornaamste reden waarom die van de stadsregio Amsterdam is afgewezen. Dit is nodig om de Ladder voor Duurzame Verstedelijking te kunnen doorlopen. Het is de bedoeling dat het RAP aan de provincie wordt voorgelegd en er prealabel geadviseerd wordt over eventuele locaties buiten bestaand stedelijk gebied.

De **voorzitter** vraagt of mevrouw De Meij gehoord de fracties en de gedeputeerde het initiatiefvoorstel naar PS wil laten gaan of het wil aanhouden en de monitor en de RAP's, die op de B-agenda komen te staan, wil afwachten om te bekijken wat er van het voorstel in terug te vinden is.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) lijkt het niet zo moeilijk om als GS twee of drie dingen toe te voegen aan wat de gemeenten wordt gevraagd. Dit hoeft niet veel te kosten en als de gegevens uniform worden aangeleverd is het voor PS gemakkelijk te zien welke regio wat gedaan heeft. Zij begrijpt niet dat er zo enorm moeilijk over wordt gedaan.

Mevrouw De Meij wil als de RAP's besproken worden, bekijken of daar verbetering in zit en daarna het voorstel eventueel terug laten komen.

De **voorzitter** zegt dat dit ook zijn suggestie was.